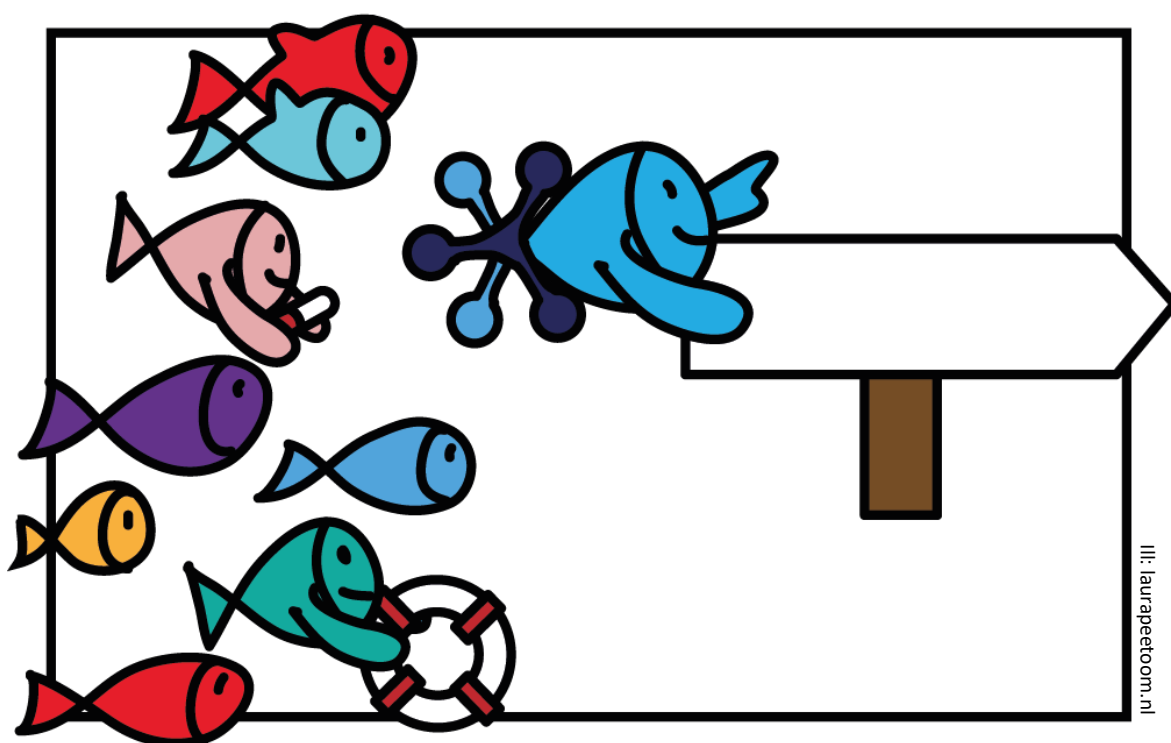

Ypsilon verzet de bakens

Meerjarenbeleidsplan Ypsilon

2017-2019

ill: laurapeetoom.nl

Ypsilon verzet de bakens

Waar gaat het ons om?

Ypsilon is al meer dan 30 jaar aan de slag binnen en buiten de GGZ om het leven en welzijn van mensen met psychosegevoeligheid en hun naasten te verbeteren. Het aantal aandachtsgebieden waarin Ypsilon actief is, is groot en verandert voortdurend door de ontwikkelingen in onze samenleving.

Ypsilon onderscheidt zich door haar expertise, laagdrempeligheid, praktijkgerichtheid, open blik en morele verantwoordelijkheid. Ypsilon wil hiermee richting geven aan verdere uitdieping van de thema's *goede zorg* en ondersteuning in de breedste zin van het woord, herkenning en erkenning. Opdat kennis gebundeld en gezamenlijk verder ontwikkeld zal worden. We denken mee met patiënten, zorgverleners en beleidsmakers over wat 'goede zorg' inhoudt.

Ons beschikbare budget is beperkt en variabel, de beschikbare personeelsformatie klein en de beschikbaarheid en slagkracht van de kaderleden (vrijwilligers) varieert. Dat vraagt om keuzes maken en prioriteiten stellen.

We nemen de bedoeling van Ypsilon als vertrekpunt. Waar is het Ypsilon uiteindelijk om te doen? Dat de kwaliteit van leven de basis is voor goede, passende zorg die aansluit bij de leefwereld van de patiënten en hun directe naasten. We zetten in op zorg die present, professioneel en passievol is ten behoeve van:

- familie en naasten
- mensen die na een psychose weer opknappen én
- mensen die zó ziek zijn dat ze hun hele leven zwaar door de GGZ ondersteund moeten worden.

We onderscheiden in ons werk 5 hoofdthema's die de kapstok vormen voor het Uitvoeringsplan en het Werkplan 2017. Deze thema's krijgen in tijd en aandacht prioriteit:

1. De kwaliteit van leven als basis van goede zorg en ondersteuning
2. Focus op preventie
3. Bakken van bijstand voor de leden
4. Voorop in vernieuwing en innovatie
5. Investeren in samenwerking

Ad. 1. De kwaliteit van leven als basis voor goede zorg en ondersteuning

De verwanten van de leden van Ypsilon hebben het zwaar. Het kost hen moeite om in onze samenleving het leven te leiden dat hen voor ogen staat. De door hen ervaren kwaliteit van leven is regelmatig, soms zwaar, onder peil. Hun directe naasten ervaren de gevolgen daarvan ook. Hun gezamenlijke *leefwereld* wordt daar dus in hoge mate door beïnvloed.

'Gezondheid is het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven', zegt Machteld Huber. Ondanks je aandoening moet je het idee kunnen hebben dat je je leven zelf in de hand hebt, zegt ze daarmee. Dit is voor ons een belangrijke leidraad, zonder dat zó door te trekken dat zelfs zeer zieke mensen als gezond kunnen worden gezien zolang ze zich maar constructief gedragen. Ook –of juist– als het herstel stagneert moet kwaliteit van leven centraal staan. Aandacht voor deze groep is hard nodig. Zorg en ondersteuning wordt naast mantelzorgers geboden door professionals en zorgorganisaties die samen de *systeemwereld* vormen. Dat is de wereld van regels, protocollen en prestatie-indicatoren. We constateren dat de mindset van professionals in de zorg in hoge mate nog gericht is op de systeemwereld. Daar komt mondjesmaat verandering in. Het cliënten- en familieperspectief krijgt een steeds grotere plek bij kwaliteitsontwikkeling en in wetten en regels. Ypsilon zal deze bewegingen krachtig steunen.

Ad. 2. Focus op preventie

Steeds beter weten we hoe we problemen of verergering van problemen vóór kunnen zijn. De laatste 10 jaar zijn grote sprongen gemaakt op het gebied van bijvoorbeeld vroegsignalering en psychosepreventie, suïcidepreventie en het terugdringen van dwang. Ypsilon wil zich ervoor inspannen dat kennis beter wordt ingezet. Van Sick Care naar een Health Care: veel meer diagnosticeren van mogelijkheden in plaats van symptomen en richten op persoonlijk en maatschappelijk herstel.

Maar wat er was aan preventieprogramma's is door een andere manier van financiering bijna allemaal weggevaagd. Preventie is wel een onderzoeksthema, maar de toepassing ervan neemt juist af: Specialistische inzet van VIP-teams (vroeg interventie psychose) verdwijnt, we zien onze verwanten in de media terug als 'verwarde personen', psycho-educatie aan familie is wegbezuinigd en gesprekken met de familie worden niet vergoed. Hier liggen kansen om veel leed te voorkómen.

Ad. 3. Bakken van bijstand voor de leden

Onze leden zijn in een institutionele wereld terecht gekomen die zo divers is, zo gestructureerd, zo ingericht, dat ze ondersteuning willen bij hun zoektocht naar goede zorg, naar alternatieven. Die wereld is breder dan de GGz, speelt zich af in hun directe woonomgeving (gemeenten, regio's). Enerzijds door zitting te hebben in familieraden bij GGZ-instellingen en in Wmo-raden en deze te versterken. Anderzijds door voorzieningen van Ypsilon zelf op peil te houden of te verstevigen. Zo is de *Adviesdienst van Ypsilon* is al jarenlang een van de pijlers van Ypsilon: familieleden vinden er een luisterend oor voor hun vragen en vaak complexe zorgen en ervaringen. De medewerkers voorzien van een deskundig advies en hebben bovendien een signalerende functie voor zaken die op een ander niveau moeten worden opgepakt. De adviesdienst blijft up to date, daar kunnen de leden gratis terecht. We zorgen ervoor dat deze dienst kwalitatief op hoog peil blijft.

Daarnaast komt er ruimte voor een *loodsfunctie*, die leden tegen een redelijke vergoeding loodst door een netwerk van specialisten, die begrijpen tegen welke problemen zij oplopen in hun zoektocht naar passende hulpverlening, wet- en regelgeving o.a. op het terrein van rechten en plichten en geld (o.a. vermogensbeheer, bewindvoering).

Ad. 4. Voorop in vernieuwing en innovatie

Er is in de GGZ veel in beweging op het gebied van zorgvernieuwing en onderzoek. We noemen ambulantisering, ART (Assertive Recovery Triad), F-ACT, de Nieuwe GGz, BuurtzorgT, kleinschalige wooninitiatieven zoals de Chapeau Woonkringen. Mooie ontwikkelingen die stuk voor stuk kansen bieden. Zo brengen ambulantisering en decentralisatie ons herstelacademies, die echter nog geen oog hebben voor het herstel van de familie. Hierin wil Ypsilon het verschil maken. Door onze ervaringen terug te geven en mee te denken over hoe het beter kan, voegen we waarde toe aan de zorg. Als familie en naasten staan we dicht bij de cliënt en zijn we, anders dan de hulpverlening, de continue factor in diens leven. Zo vormen we de brug tussen onze verwante en de professional, en tussen onze verwante en de maatschappij.

Ook zelf blijven we innoveren, bijvoorbeeld op het gebied van de Triadekaart, de Quicksan GGZ en trainingen voor familieleden. Waar dat kan ambieert Ypsilon een samenwerking en afstemming met Anoksis.

Ad. 5. Investeren in samenwerking

Wat we willen bereiken kunnen we niet alleen. We willen een stuwende kracht zijn achter hoopvolle ontwikkelingen die goed passen in de manier waarop we ons als organisatie willen ontwikkelen. Zoals de beweging die met Mind is gestart. De samenwerking dient een wederzijds belang: Ypsilon heeft veel te bieden, maar omgekeerd biedt Mind biedt haar weer belangrijke inhoudelijke, organisatorische én financiële kansen op landelijk én lokaal niveau.

Daarbovenop zoeken we nadrukkelijker verbinding met organisaties die ons behulpzaam kunnen zijn bij het realiseren van *goede, menslievende* zorg en ondersteuning. Zowel landelijk als op regionaal en lokaal niveau zoeken we steeds de synergie: van belangen behartigen willen we naar belangen delen.

Voorwaardenscheppend: Geld

Voor wat Ypsilon wil bereiken is naast menskracht ook geld nodig. Dit is afkomstig van contributies, giften, doelsubsidies. De contributiestructuur zal worden toegesneden op wensen van geïnteresseerden die Ypsilon een warm hart toedragen. Hiertoe worden diverse varianten uitgewerkt. Daarnaast investeert Ypsilon in het verwerven van nieuwe inkomsten door het aantrekken van een fondsenwerver

Den Haag, 12 december 2016.

Tip! Bekijk ook het filmpje op www.ypsilon.org/baken

Ypsilon verzet de bakens

Doorslaggevend voor de gemaakte keuzes in het huidige concept zijn de volgende zaken:

Van en naar Ypsilon

- In ledenaantal zal Ypsilon steeds kleiner worden
- Tegelijk nemen de vragen naar onze kennis, onze invloed en ons werkterrein toe.

Van en naar de zorg

- Niet de zorg maar het leven komt centraal te staan
- De scheidslijn tussen diagnoses vervaagt
- Voor de inbreng van familie is dit hét momentum

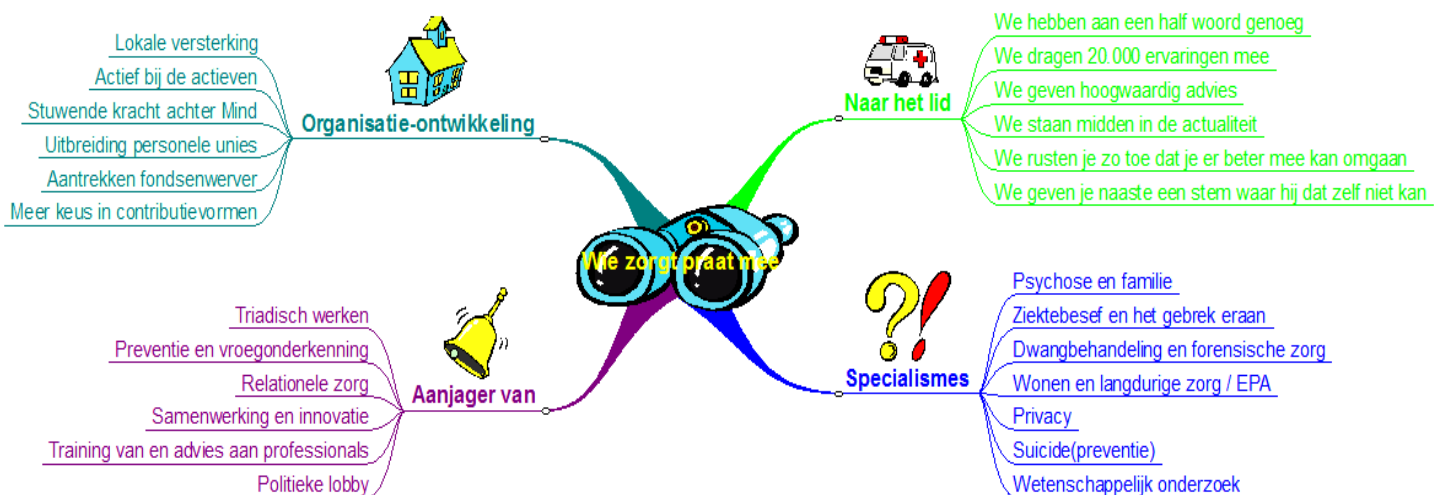
Van en naar anderen

- Van belangen behartigen gaan we meer toe naar belangen delen
- Mind past goed in de manier waarop we ons als organisatie willen ontwikkelen.

Leeswijzer

Dit document is het uitvoeringsplan dat aansluit op meerjarenplan *Wie zorgt praat mee!* - *Hoofddlijnen van beleid 2017-2019*. Onderdelen daaruit krijgen in dit uitvoeringsplan alvast een eerste uitwerking. Niet elk element is al even sterk uitgewerkt: het gaat ons in de eerste plaats om een goed beeld te geven van de grote lijn. De niet beschreven punten zullen de komende tijd nader worden ingevuld. In een aantal gevallen wordt via een link verwezen naar meer informatie.

Schematisch kent dit beleidsplan de volgende opbouw:

0. Missie, visie, doel

Motto

Wie zorgt, praat mee!

Omschrijving

Ypsilon verenigt en ondersteunt familie en naasten van mensen die gevoelig zijn voor psychose. We organiseren onderling contact, geven advies en komen op voor de belangen van familie en patiënt/cliënt. We werken samen met hen en met professionals aan *goede* zorg.

Missie

Een beter leven voor mensen met psychosegevoeligheid en familie die (weer) gewoon familie kan zijn. Ypsilon ondersteunt familie en naasten van mensen die gevoelig zijn voor psychose en draagt bij aan verbetering van de kwaliteit van leven voor mensen met deze gevoeligheid.

Ypsilon organiseert onderling contact, geeft advies en komt op voor de belangen van familie en patiënt. We werken samen met hen en met professionals aan betere zorg. Samenwerking met en ondersteuning van naasten zijn voor Ypsilon vanzelfsprekend. Ypsilon zet zich in voor betere regels, wetten en voorzieningen, voor meer mogelijkheden en keuzevrijheid voor alle betrokkenen in de triade.

Visie

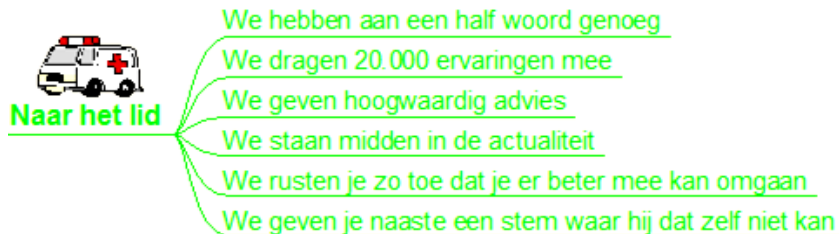
Investeren in de familie is investeren in de patiënt.

Wie mee zorgt, moet ook mee kunnen praten. Goede samenwerking tussen de betrokkene, diens omgeving en de hulpverlener - de triade - leidt tot de beste vooruitzichten - zowel in medisch als maatschappelijk opzicht. Ondersteuning van familie hoort daarbij.

1. Activiteiten naar de leden

Dit is ons strategische doel:

Ypsilon maakt beter zichtbaar waar voor familieleden haar toegevoegde waarde zit

Dat vullen we op de volgende manier in:

1. Kwaliteit van leven van de ziekste groep patiënten wordt een speerpunt van beleid.
2. We organiseren bijeenkomsten om familieleden met elkaar in contact te brengen, bijvoorbeeld in de vorm van Psysalons.
3. De kwaliteit en de meerwaarde van de adviesdienst brengen we nadrukkelijk naar buiten
4. We betrekken professionals actief bij het werk en gedachtegoed van Ypsilon zodat ze zien wat we voor familieleden betekenen
5. Op alle thema's die ertoe doen verzamelen en verspreiden we ervaringsverhalen die inzicht geven in wat er voor de direct betrokkenen op het spel staat
6. Ypsilon biedt op minimaal 3 gebieden een Loodsservice die familieleden loodst door een netwerk van specialisten zoals hulpverleners, Wmo-advocaten en notarissen die *begrijpen* wat het probleem is bij onze achterban
7. Ypsilon blijft vooraan lopen als het gaat om actualiteit en nieuwsvoorziening
8. Ypsilon biedt haar informatie en kennis aan waar familieleden actief zijn
9. We ontwikkelen nieuwe cursussen om familieleden te ondersteunen bij complexe onderwerpen
10. Over de 5 belangrijkste thema's bieden we informatie die expliciet rekening houdt met diversiteit en laaggeletterdheid

We lichten er enkele doelen uit:

Ad. 1: Kwaliteit van leven

Te lang keek de GGZ niet verder dan de neus lang was: naar de zorg. Maar zorg is slechts een onderdeel van iemands leven; werk, relaties, huisvesting zijn net zo belangrijk voor mensen. Mensen hebben vaak al een jarenlang leven achter de rug voor ze met de GGZ in aanmerking komen en hopen er ook weer zo snel mogelijk bij vandaan te kunnen. Het is dus de kwaliteit van leven die centraal moet staan, niet de kwaliteit van zorg alleen. Dat speelt bij mensen die na een psychose weer opknappen, maar minstens zo sterk bij mensen die zó ziek zijn dat ze hun hele leven zwaar door de GGZ ondersteund moeten worden. Niet voor niets maakt Ypsilon zich sterk voor wooninitiatieven of voor het concept van ART (Assertive Recovery Triad, ofwel Actieve herStel Triade). Ook de komende jaren zal ze daarvoor een warm pleitbezorger zijn. Want wat heb je eraan als je je psychose net aan de baas kunt blijven, maar niets hebt om voor te leven? 'Gezondheid is het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven', zegt Huber.

Ad 3: Adviesdienst meer zichtbaar

De adviesdienst is met 5.000 telefoontjes per jaar een van de kroonjuwelen van Ypsilon. Familieleden geven aan dat ze de dienst zeer hoog waarderen. Vaak vinden ze er voor het eerst een oor dat bereid is om écht te luisteren, waardoor ze zich herkend en erkend voelen. Bij de dienst werken zeer ervaren krachten die de *tone of voice* zijn van de 20.000 gezinnen die Ypsilon sinds de oprichting heeft geadviseerd en begeleid. Familieleden merken dat doordat de medewerkers hun vragen en ervaringen kunnen verbinden aan een enorme feitenkennis en een breed vertakt netwerk. Zo kunnen ze haast elke vraag beantwoorden. Vrijwel nooit gaat het om enkelvoudige vragen die bijvoorbeeld via een FAQ-lijst zijn te beantwoorden.

De kracht van de adviesdienst is momenteel te beperkt zichtbaar. Daarom willen we naar buiten toe meer bekendheid geven aan de adviesdienst. Door op de eigen site en op andere platforms (bijv. PsychoseNet, Marokko.nl) te vertellen wat ze doet en ook door *storytelling* van mensen die met de adviesdienst contact hadden. We zoeken daarnaast naar mogelijkheden om de expertise te delen met kaderleden in de regio en onze adviesdienst online.

Daarnaast worden de openingstijden van de adviesdienst verruimd dankzij een samenwerking met de stichting Korrelatie en aansluiting op het Nationaal Zorgnummer (0900) 2356780.

Ad 6: Loodsservice nalatenschap planning

43% van onze leden is 65 jaar of ouder en volgens het CBS heeft de helft van 65⁺-ers een vermogen van meer dan 100.000 euro. Boven de 50.000 is het zeer aan te bevelen een testament te maken en aan nalatenschaps- of 'estate'-planning te doen in de vorm van schenken bij leven of bij testament. Is een van de begunstigen iemand met een gevoeligheid voor psychose, dan wordt het echter al gauw complex: Je hebt niet alleen te maken met een notaris, maar ook met een fiscalist, een jurist, een psychater en eventueel een bewindvoerder of mentor. Alle deskundigen hebben hun eigen mening. Met een Loodsservice wil Ypsilon dit probleem ondervangen. Op soortgelijke wijze willen we ook op andere terreinen tegen een vergoeding een Loodsservice gaan inzetten.

2. Specialismes

Dit is ons strategische doel:

Op een aantal specialismes heeft Ypsilon voor familieleden een aanbod ontwikkeld, gebaseerd op ruim 30 jaar ervaring met deze problematiek. Op deze zelfde terreinen is ze voor professionals een niet meer weg te denken partner bij beleids- en zorgontwikkeling:

Dat vullen we op de volgende manier in:

11. Elk familielid heeft via e-health de mogelijkheid tot toegang tot psycho-educatie
12. Meer familieleden hebben toegang tot de workshop verbindende gespreksvaardigheden en de training interactievaardigheden

13. Ypsilon wordt kwartiermaker in de ondersteuning van familie bij dwangbehandeling thuis
14. Forensische zorg en het schemergebied met gedwongen zorg wordt een van de thema's waarvoor Ypsilon hoogwaardig advies ontwikkelt
15. Ypsilon beschikt over een workshop voor professionals over privacy
16. Ypsilon vernieuwt haar aanbod op het gebied van suicidaliteit
17. Op het gebied van elk specialisme is er aanbod voor zowel familieleden als professionals (bij zorgaanbieders en soms ook gemeenten)
18. Premiumleden krijgen een check op alle specialismen en een persoonlijk advies voor verbetering.
19. Ypsilon geeft (mede) richting aan de kennisagenda op gebied van wetenschappelijk onderzoek.
20. We nemen het initiatief om ervoor te zorgen dat onze koepel de specialismes van alle lidorganisaties in beeld krijgt en hen faciliteert om die te versterken

We lichten er weer enkele doelen uit:

Ad 17: Kennisagenda

Mede door de inzet van Ypsilon stellen subsidiegevers steeds vaker de eis dat familie in onderzoeksprojecten wordt betrokken. Een belangrijke stap vooruit, maar er is nog een wereld te winnen. In de komende jaren wil Ypsilon:

- een prominentere plaats innemen bij de opstelling van de landelijke onderzoeksagenda. Op basis van de ervaringen in de praktijk zal een 'Ypsilon programma' worden opgesteld dat als input voor de discussie met het ministerie, subsidieverstrekken en de GGZ kan dienen;
- stimuleren dat belangrijke resultaten van relevant onderzoek worden geïmplementeerd in de praktijk en niet beperkt blijven tot wetenschappelijke publicaties;
- haar rol bij het beoordelen van subsidieaanvragen en het evalueren van onderzoeksprojecten versterken.

Hiertoe zullen meer familie-ervaringsdeskundigen in de wetenschapscommissie van Ypsilon worden betrokken en wordt de samenwerking met onderzoekers, zorgverleners en patiëntenorganisaties (met name Anoiksis) ook organisatorisch geborgd.

Ad 20: Eenheid in verscheidenheid

Een hechtere samenwerking zoals nu gebeurt in LPGGz/Mind roept de angst op dat de afzonderlijke lidorganisaties straks geen bestaansrecht meer hebben en ophouden te bestaan. Deze is wat ons betreft ongegrond. Binnen de koepel zoeken we vooral de overeenkomsten en naar buiten kan iedere lidorganisatie zich profileren op waar hij onderscheidend in is. Vanuit die gedachte neemt Ypsilon het initiatief om ervoor te zorgen dat onze koepel de specialismes van alle lidorganisaties in beeld krijgt en hen faciliteert om die te versterken. Mogelijk dat een fonds als Porticus hierin wil investeren.

3. Aanjager

Dit is ons strategische doel:

We zoeken proactief en permanent naar (samenwerkings)mogelijkheden op cruciale thema's om de kwaliteit van leven van familieleden en hun naasten te verbeteren.

Dat vullen we op de volgende manier in:

21. We bieden zorgaanbieders de mogelijkheid om met een Quickscan in kaart te brengen hoe het gesteld is met de ondersteuning van en samenwerking met familie en naasten
22. We gaan werken aan de Triadekaart van de Toekomst om te komen tot een nieuw instrument dat de samenwerking binnen de triade bevordert
23. We promoten de kennis op het gebied van vroegherkenning en vroeginterventie en de rol die familie en naasten hierin kunnen spelen
24. We zetten in op zorg die present, professioneel en passievol is
25. Herstel van de familie versterkt niet alleen de familie zelf, maar daarmee ook het netwerk van de patiënt. We stimuleren daarom dat in herstelacademies ook het herstelproces van de familie wordt gefaciliteerd met een breed scala aan cursussen en trainingen
26. We ijveren ervoor dat familie en naasten een goede plek krijgen in de Wet verplichte GGZ, dat de GGZ een plaats krijgt in de Wlz en dat gesprekken met familie een financiële titel krijgen in DBC
27. De generieke module voor familie en naasten is bij de belangrijkste GGZ-aanbieders ingevoerd
28. Minimaal 2 zorgaanbieders bouwen op basis van co-creatie en vraagsturing met Ypsilon aan betere zorg
29. Minimaal 5 andere hebben de QuickScan Familiebeleid ingezet en op basis daarvan ambities geformuleerd
30. Er zijn minimaal 5 gemeenten die een voorbeeldrol vervullen op het gebied van mantelzorg GGZ.

We lichten er weer enkele doelen uit:

Ad 21: Quickscan GGZ Werken met familie

Ypsilon ontwikkelde het afgelopen jaar samen met Altrecht en Antes in het kader van 'PG Werkt Samen' de 'Quickscan GGZ Werken met familie'. Deze test maakt voor teams of afdelingen van GGZ-instellingen inzichtelijk wat ze goed doen en waar het beter kan. Voor dat laatste biedt de Quickscan direct bijpassende suggesties en hulpbronnen. Labyrint~In Perspectief ontwikkelde gelijktijdig een variant voor de welzijnssector.

De Quickscan maakt het mogelijk om afdelingen of locaties onderling van GGZ-instellingen te vergelijken en verbeterplannen op te stellen. Daarbij kunnen familieraden een belangrijke rol spelen. Het prototype van Ypsilon zal nog verder worden verfijnd en daarna breder worden uitgezet. Daarnaast gaan we werken aan een versie die familieleden kunnen invullen. In een later stadium overwegen we om de ondersteuning uit te breiden met een consultancyteam van familieleden dat de instelling waar gewenst kan consulteren voor advies. Ook werken we aan wetenschappelijke validering van de Quickscan. Al met al biedt het geheel een goede informatiebron voor beleidsmakers en wellicht ook zorgverzekeraars om het familiebeleid te verbeteren en te borgen. Het sluit daarmee naadloos aan op de doorontwikkeling van de Familiester van het LPGGz.

Ad 22: Triadekaart van de toekomst

Tien jaar na de eerste versie is de Triadekaart nog altijd in trek om te worden ingezet als hulpmiddel in de ondersteuning van en de samenwerking met familie. Steeds nieuwe hulpverleners besluiten om te gaan werken met de kaart. De Triadekaart is bovendien opgenomen in elke kwaliteitsstandaard die ertoe doet.

We weten dat de huidige Triadekaart een belangrijke meerwaarde biedt doordat ze hulpverleners bewust maakt van het belang om met naasten samen te werken. Voor dat doel komen we met een vereenvoudigde versie die op basis van Printing on Demand beschikbaar zal worden gesteld.

Daarmee faciliteren we de professional beter, maar voor het familielid is meer nodig wat we met de Triadekaart oude stijl nog onvoldoende waarmaken. Ypsilon wil daarom een nieuw instrument ontwikkelen dat zich verbreedt tot ook andere naasten dan louter de familie (denk aan RACT, waarbij de patiënt zijn eigen resourcegroep kiest). De voorlopige insteek daarbij is dat het nieuwe instrument minder uitgaat van 'klussen' en meer van de betekenis die mensen spelen.

Ad 23: Goede zorg begint met een aandachtsvolle relatie

Persoonlijk, professioneel en passievol. Dát is hoe Ypsilon de zorg graag ziet. Als geheel én bij de individuele professional. Goede zorg begint met de relatie. De 'klik' is het meest werkzame ingrediënt van zorg, begeleiding, behandeling. Dat horen we van onze leden, maar weten we ook uit onderzoek. Dit vraagt van hulpverleners professionele nabijheid.

Mensen met een gevoeligheid voor psychose hebben familie en naasten. Voor hen staat de wereld op z'n kop als zich een psychose aandient. Ze komen in een vreemde wereld terecht, de GGZ. Juist dan is het van belang dat patiënten zelf én hun naasten zich geborgen weten. Beiden zijn op z'n kwetsbaarst. Hier verwachten we –ook voor Anoksis is dit een belangrijk thema– professionele nabijheid in plaats van distantie.

Ypsilon wil aanjager zijn van de beweging die ervoor zorgt dat professionele nabijheid wordt gezien als kritische succesfactor in de zorg door:

- zelf de verbinding aan te gaan met organisaties die ons kunnen inspireren (Stichting Presentie, de Universiteit voor Humanistiek en Humanitas) én organisaties die *wij* weer kunnen inspireren
- goede ervaringen te verzamelen en te verspreiden
- in breed verband het concept nader uit te werken
- het onder te brengen in kwaliteitsstandaarden en zorginkoopcriteria
- gastlessen te (doen) verzorgen bij relevante opleidingen.
- wetenschappelijk onderzoek te laten verrichten naar de effecten van zorg

Ad 24: Familie een eigenstandige positie in herstelacademie

Op steeds meer plaatsen in Nederland verrijzen momenteel herstelacademies, ook wel herstelwerkplaatsen en zelfregiecentra genoemd. De term Herstelacademie (de letterlijke vertaling van de Engelse *Recovery Colleges*) verwijst naar een concept dat ruimte maakt voor herstel en dat kernbegrippen als zelfhulp, ervaringsdeskundigheid, eigen regie, vrijplaats, maatschappelijk domein samenbrengt. Het Plan van Aanpak [Over de Brug](#) van Phrenos pleit ervoor dat herstelacademies een centrale rol in een regionaal netwerk van zorg krijgen.

Herstelacademies zijn cliëntgestuurd en mede daardoor vormen familieleden bij veel van deze academies nog geen tweede serieuze doelgroep. Dat moet anders, want familieleden maken hun eigen herstelproces door en zijn vaak overbelast. Juist herstelacademies (gefinancierd vanuit de Wmo en/of de GGZ) zouden dan dé plek moeten zijn waar familieleden trainingen kunnen volgen uit het rijke aanbod van familieverenigingen: vanuit Ypsilon de Psyalon, de training interactievaardigheden, de workshop Verbindende gespreksvaardigheden, de schrijf- en herstelcursus 'Kom op verhaal' en Familiecoaching. Labyrint~In Perspectief heeft een KOPP-cursus, en de LSOVD een training voor naasten van mensen met een verslaving.

Ypsilon zet erop in dat familieleden al dit soort trainingen via herstelacademies structureel krijgen aangeboden en daarmee ook in het gemeentelijk domein zichtbaar worden.

Ad 27: Invoering van de generieke module voor Familie en Naasten

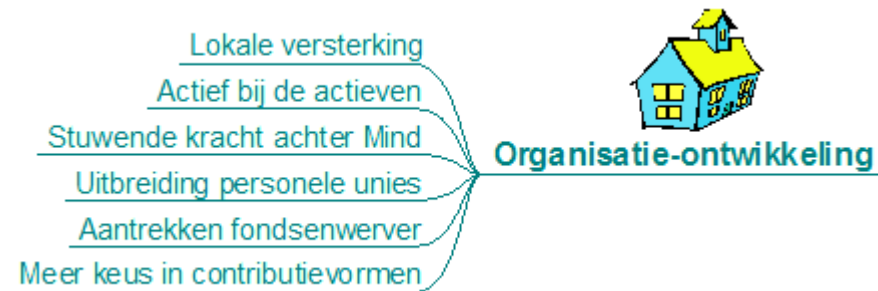
Nog nooit hadden patiënten en familie structureel zo'n duidelijke plaats in de totstandkoming van zorgstandaarden en generieke modules die in opdracht van het Netwerk kwaliteitsontwikkeling in de GGz (NKO) worden ontwikkeld. Hun inbreng mag niet ophouden bij het schrijven alleen. Het wordt tijd dat patiënten en familie serieus meedenken over hoe ook de implementatie kan worden bevorderd.

Aanbieders geven aan dat er een risico bestaat dat juist de generieke modules die niet gekoppeld zijn aan een diagnose lastig zijn te implementeren. Een belangrijk signaal, want juist de modules gaan vaak over thema's die belangrijk zijn voor patiënten en familie, en ook is juist daarin het patiënt- en familieperspectief goed verwoord. Er is dus een stimulans nodig om ook met de implementatie van de generieke modules aan de slag te gaan. Ypsilon wil de Kamer Familieraden van het LPGGz hierin 'voeden'. Daarnaast wil ze samen met het LPGGz die handschoen oppakken door de kernelementen uit de generieke modules op een rij te zetten en die via proeftuinen te (helpen) implementeren, daarbij gesteund door een consultatieteam van cliënten en familieleden dat in de proeftuinen adviseert en de betrokken cliënten- en familieraden ondersteunt.

4. Organisatie-ontwikkeling

Dit is ons strategische doel:

Het doel staat voorop. Daaruit volgt de weg die we opgaan.

Dat vullen we op de volgende manier in:

31. De eigen afdelingen versterkt Ypsilon door lokale zichtbaarheid en samenwerking te faciliteren en te ondersteunen bij lokale of regionale fondsenwerving
32. Ypsilon streeft niet langer naar een eigen landelijk netwerk, maar zoekt de verbinding met fysieke en digitale groepen en netwerken waar familieleden actief zijn
33. We maken meer verbinding met familieraden, familie-ervaringsdeskundigen en familievertrouwenspersonen
34. Al deze lijnen vormen de basis van de beweging die Mind heet. Ypsilon wil hierin een stuwende kracht zijn
35. Ypsilon zal vaker personele unies sluiten met het LPGGz en wellicht ook zusterorganisaties
36. Het bestaande personeelsbestand zal worden doorgelopen op toekomstbestendigheid
37. Om een meer solide financiële basis op te bouwen trekken we een fondsenwerver aan
38. Door meer variatie in contributievormen bieden we leden meer keus.

We lichten er weer enkele doelen uit:

Ad 31: Lokale versterking

Steeds meer beleid wordt lokaal bepaald. Reden om ervoor te zorgen dat de afdelingen meer in de schijnwerpers worden gezet, ook bij gemeenten. Ypsilon wil daarom de lokale zichtbaarheid vergroten door het faciliteren van een afdelingswebsite en verbinding te maken met andere lokale partijen, zoals cliëntenorganisaties (met het ZOG Midden-Holland en Platform Volwaardig Burgerschap GGZ Utrecht als inspirerend voorbeeld) of andere initiatieven (zoals Chapeau Woonkringen) en het organiseren van bijscholing/deskundigheidsbevordering.

De werkzaamheden in de regio complexer, terwijl de animo om op vaste basis las vrijwilliger actief te worden afneemt. Als antwoord gaat Ypsilon werken aan meer en betere samenwerking tussen regio's door het organiseren van estafettebijeenkomsten, het stimuleren van de inzet van ledenraadsleden en uitbreiding van de functies van intranet. Daarnaast maakt ze een draaiboek over lokale organisatievormen (waarbij we ook denken aan Psysalon als lokaal merk) en zal ze bij een (her)indeling van Ypsilonregio's toewerken naar de indeling op basis van Wmo-regio's. Daarbij maken we ook gebruik van andere bronnen. Zo beschikt Mezzo over een map voor belangenbehartiging in de regio.

Ypsilon zal meer beroep doen op lokale fondsen. Hierin gaat ze afdelingen faciliteren door bijvoorbeeld het aanleveren van een standaardbegroting.

Ad 33: Verbinding met familieraden, FED's en FVP's

Er is de afgelopen jaren veel geschreven en vastgelegd rondom familiebeleid. Er zijn familieraden, gebundeld in de Familiekamer van het LPGGz, er zijn familie-ervaringsdeskundigen (FED's) met een eigen platform en er zijn familievertrouwenspersonen (FVP's), gesteund door de landelijk stichting LSFVP. Én we hebben onze eigen kaderleden die soms in een van deze functies werken en soms zelfstandig te werk gaan. De borging van familie in de zorg lukt steeds beter, zowel formeel als informeel via concepten als ART (voor langdurige zorg) waarin FED's standaard onderdeel uitmaken van het team.

Maar wat merkt het gemiddelde familielid daarvan als hij voor het eerst in aanraking komt met de GGZ? In veel gevallen: nog bitter weinig. Pas op het niveau van de koepels ontstaat de nodige samenhang. De beweging van Mind kan maken dat familieorganisaties eerder in beeld komen, maar dan nog ontbreekt de brug naar de ankerpunten voor familie in de instelling. Ypsilon maakt zich er hard voor dat tussen al deze eilanden bruggen worden gebouwd en dat elke partij probeert de ander te versterken. Dat bijvoorbeeld de ervaringen die het kaderlid, de FED en/of de FVP hebben opgedaan weer munitie vormen voor de familieraad zodat die effectiever invloed kan uitoefenen op de kwaliteitscyclus van de instelling waar het gaat om familiebeleid.

Nieuw is dat Ypsilon gaat experimenteren met de mogelijkheid om kaderleden op posities binnen de Raden van Toezicht van zorgaanbieder te krijgen die familiebeleid promoten en bewaken.

Ad 34 en 35: Een stuwende kracht achter Mind

In potentie misschien wel de grote ontwikkeling van het de afgelopen tijd is de oprichting van Mind. Mind is het initiatief van het LPGGz en het Fonds Psychische Gezondheid/Korrelatie om de positie van patiënten en familieleden te versterken. Het is geïnspireerd op de gelijknamige organisatie in Engeland die 140 lokale initiatieven herbergt, gesteund door een krachtig bureau met één naam, één uitstraling en die samen een beweging vormen.

De samenwerking met het Fonds is voor het LPGGz interessant omdat het er zo een extra inkomstenbron bij krijgt los van de overheid. Voor het Fonds is weer het netwerk interessant dat het LPGGz via de lidorganisaties te bieden heeft.

De oprichting van Mind biedt ook Ypsilon belangrijke kansen. In de eerste plaats inhoudelijk. Geen van de lidorganisaties slaagt erin om zó'n naamsbekendheid te krijgen dat iedereen op verjaardagsfeestjes meteen weet waar de organisatie voor staat. Als alle organisaties (desgewenst hun naam behouden maar wel) opereren onder de naam Mind, dan kan dat wel. Zo wordt de duur voordat familieleden (en cliënten) op de goede deur aankloppen voor hulp sterk verkort.

Mind is ook financieel interessant voor Ypsilon. Eigen plannen kunnen we deels uitventen via Mind. Daarnaast kunnen we een groter beroep doen op de gelden van Fonds Psychische Gezondheid omdat die vanaf nu exclusief beschikbaar zijn voor Mind-lidorganisaties. En omgekeerd kunnen wij via uitwisseling van personeel de betaalde uitvoering verzorgen van activiteiten waarvoor Mind al inkomsten heeft geworven.

Behalve *halen* wil Ypsilon ook nadrukkelijk *brenghen*. Ze wil een van de stuwende krachten zijn achter Mind. Als grotere lidorganisatie hebben we de kennis, de mogelijkheden en dus ook de verantwoordelijkheid om onze koepel verder te ontwikkelen. Bijvoorbeeld door het initiatief te nemen in het bundelen van generieke informatie voor familieleden op de website in een soort 'Mind Family'. Waar Mind er is voor elke cliënt, zo moet Mind Family onmisbaar zijn voor elk familielid.

Den Haag 12 december 2016